

Oplæg til Arbejdsmiljørådets konference

Virksomhedens Sociale Kapital

*Af ; Generalsekretær, Christina Colclough,
Nordiske Finansanställdas Union*

Den danske model & socialt kapital

Indhold af oplægget

- Den danske model - og dens antitese
- Normer, værdier og traditioner
- Social kapital & danske virksomheders konkurrenceevne
- Om halen der kan logre med hunden!

Den Danske Model

- Lang historie (september kompromiset 1899)
- Gradvis udvikling, institutionel
- Aftalemodel – med stærke/repræsentative parter (staten, lønmodtagerorganisationer og arbejdsgiverorganisationer)
- Høj organisationsprocent
- 80% af arbejdsmarkedet dækket af overenskomst
- Bygger på konsensus normen (enig om at være uenig) – "Danse-modellen"
 - Tillid & det uformelle
- Gensidig anerkendelse af parternes rolle
- Dybden og bredden udvidet over tiden - decentralisering
- Flexicurity Model
 - Let at hyre og fyre
 - Sikkerhedsnet i lovgivning (A-kasse)

Den Danske Model – på virksomhederne

Kendetegn ved Den Danske Model – på virksomhedsniveau

Forholdet mellem medarbejdere og ledelse

- Bygger på tillid
- Afspejler konsensus normen i den generelle arbejdsmarkedsregulering (enig om at være uenig)
- Samarbejdskultur – "at danse" isf "at bokse"
- Medinddragelse
- Gensidig respekt af hinanden, retten til at lede og fordele arbejdet kontra retten til at være organiseret
- Strukturer: Samarbejdsudvalg
- Værdi: gode medarbejderforhold = bedre vækst vilkår

(bygger på *generelle* iagttagelser i udvalgte danske virksomheder)

Fundamentet i modellen

Værdier og normer

- Tillid
- Konsensus
- Gensidig respekt & anerkendelse
- Fælles forståelse/kultur

Strukturelt

- Løbende tilpasning/fornyelse over tiden
- Svingende magtfordeling ml det centrale og det decentrale niveau

Antitesen – "Walmartisering"

Wal-Mart

Fagforeningsfjendtlige

Kontrol

Ingen samarbejdskultur

Virksomhedsidentitet

"Race to the bottom"

Dobbeltydigt CSR

"Negative" kontrol over
underleverandører

Ingen støtte til ILO, FN

"Virksomhed Danmark"

Fagforeningsgodkendelse

Tillid

Medansvar

Løn og arbejdsvilkår
ikke i den 'lave' ende

Samarbejdskultur

Social ansvarlighed

Positive krav overfor
underleverandører

Støtter ILO, FN etc.

..og den neolibérale tilgang..

Neo-liberal mantra

- Lave skatter
- Ikke-indblandende, lille (velfærd) stat
- Deregulerede markeder

Konsekvenser

- Lovgivning fremfor aftaler
- "Arm's length" relation ml aktører
- Individets ansvar

DDM versus den neoliberale

Stakeholder vs shareholder

Tidshorizont forskelle

Lederskab - ml magt og tillid

Pandekagen vs pyramiden

Fleksibilitet vs rigiditet

"Danse" vs "bokse" - om relationen ml. parterne

Forskellene ligger meget i normerne/værdierne

Og fakta viser...

...den neo-liberale verdens utilstrækkelighed..

FAKTA:

- Finland, Sverige, Danmark 2. 3. and 4. mest konkurrencedygtige økonomier i verden (World Economic Survey 2006)
- Flexicurity modellen – berømt og misundt
- Finanskrisen & de liberales nuværende fokus på behov af regulering – globalt set!!

Del II

Fremtidens konkurrenceevne i en stadig mere globaliseret verden

Konkurrencen om viden

Påstand!

Viden er blevet en vigtig (hvis ikke den vigtigste konkurrenceressource)

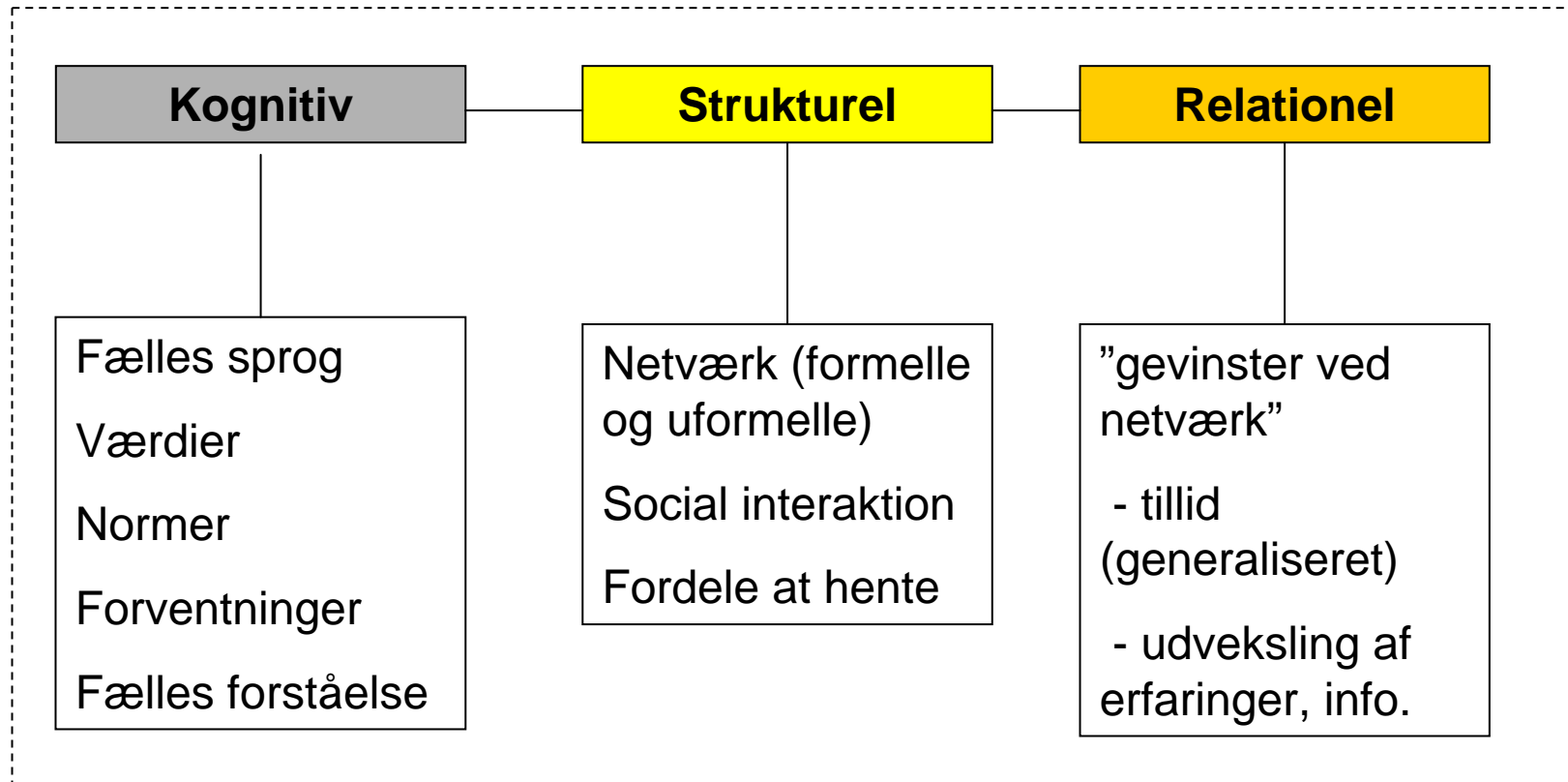
- Innovation, omstillingsparathed, fleksibilitet

MEN....

- Viden tilhører i udgangspunktet individet
- Virksomhedens ansvar at 'kollektivisere' individernes viden – bringe den i anvendelse
- Hvordan? – opbygning og udnyttelse af sociale kapital
- Fra public til private good

social kapital

Kollektivering af viden →
Innovation, fleksibilitet, kompetenceopbygning

Social kapital & DDM

På alle tre områder er danske virksomheder *i princippet* klædt godt på qua den danske model/den danske ledelsesstil/ samarbejdsmodellen

Dansk Ledelse

- Dansk ledelse måler succes efter om den opnår respekt (kontra at opnå autoritet)
- Værdibaseret ledelse
- Dialogbaseret
- Overlever generelt på løbende innovation
- Fleksibilitet – funktionel (såvel som numerisk)
- Dancing – not boxing: konkurrencemæssig fordel?
 - Arbejdsmarkedets parter og traditionerne.....

Danske virksomheder – Et skridt foran...

.....hvorfor?

Lang tradition for, og erfaring med:

- Tillid
- Netværksbygning og vedligeholdelse
- Samarbejde/medindflydelse – dialog
- Langsigtede løsninger blandet med fleksibilitet og omstillingsevne

Altså grundelementerne i socialt kapital og dermed i fortsat international konkurrenceevne!

Opsummering

1. Qua grundelementerne kan man sige, at den danske model er en social kapital model
2. Lang erfaring med at udbygge den sociale kapital (ganske ubevist endda!)
3. Bæredygtig model – økonomisk, socialt og miljømæssigt

Men.....

Frygten der kan komme i vejen...

- Og den manglende tro på at halen kan logre med hunden
- Om at tage ting forgivet

Truslen udefra – den danske model under pres!

- Lovgivning, politisk indblanding = udhulning af modellen

Spg/undren/uenighed???